

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

In Aristotelis Stagiritæ organum commentarius dictatus - Cod. Rastatt 61

Coscan, Oswald

[S.l.], 1617

In librum categoriarum Aristotelis stagiritæ commentarius

[urn:nbn:de:bsz:31-300535](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300535)

Predicamenta

aut, et *Al. M. Trac. i. cap. 2. sic ad quodlibet accommodat, ut dicitur in 2° tractu
 veteri gnt, vel cu ante cuius est nostra divinitas, vel ea q in eis st impio
 ra cu inferiorib, vel unu qdntu ad aliud, VC, accubia cu substa si gntu
 ni fuerit huc st qdnta inter se equiva, unde sciendu e qd sit equiva ee
 q st ea de causa sciendu e, qd equiva a qdntis excludunt, ut i dedam
 lib; i. v. n. huc inferiora respectu superioru st univoca, sciendu igit qd
 sit univoca ee. Si 3° n, huc q posteriora qdnta dnt de substa n equiva
 sed denominativa, sciendu igit e qd sit denominativu ee, alia vob Corinthe
 alferunt ex *Ammar. et Boet. sed hoc Alberti M. sufficit.**

Questio. II^a Quod significata sint equivoca et analogia?

1. Divisio.
 Equivoca dicitur
 antia, Equivoca
 analogia, analogia
 Analogata.
 Denominativa, dicitur
 mondia, Denominativa

1. Divisio; alia st equiva equivocata, alia equiva equivocata. Illa st
 iuga nomina reb. diversis significata, huc st iuga res diverse hntes ist
 nome canis e significata, et equiva equivocata. Eade divisio in univocis
 et denominativis et analogis occurrit et n. huc univocata et univ
 uata, denotantia denotata, analogata et analogata. Hic agitur de reb.
 equivocis, n tr sine respectu ad nome seu voce, qd ee voce res dnt
 equiva, id e, hntes eadl seu eand voce.

Divisio 2.
 2. Divisio ex *stole 7° Met. cap. 4. Tex. 31. et S. Th. ab it, et G. sentim
 Caiet. in tra. de analogia nomiu que serg sequit. Alia equiva nimit
 distat, alia st hnt hnt. Hoc e, ut alii loquut, alia st casu equiva,
 qd in re n nuntiat et definit, qm id nome e, v. a. scdm it nome
 diversa, ut nra gnt, et anal gda sub voce hnt; alia vltio equiva, q in re
 hnt aliq st hnt et nuntiat, dntq analogia, et definit, qm id nome
 e, v. a. scdm it nod aliq n eat, singlt tr diversa, ut homo et meli,
 ana sub noe serg.*

*Analogia quaeque
 est.*
 Analogia subdividit, in analogia maiestatis, attributiois et proportionis, seu
 proportionalitatis. Analogia maiestatis scdm S. Th. st, qm nome et n e oivo
 eat scdm se, maior tr effecta in inferiorib. Alia analogia st oes, scdm
 et hntes it gnt, sed hntes in aqles diffra qd effectione, q facit ut
 genus

genus, qd aliquid uniuersale est generis existit in una qd est alia, ut equus et homo
 no sub nōe animal et analogo, effectior n. species est homo, et ideo effectior
 his animal. Sed hæc analogia nō libenter admittit auctores, eo qd simplr
 loquendo sint uniuersa, et diuersitas nō sit in animalitate (q̄ tñ regeret
 ad analogiam) sed in differētia, q̄ nō ingreditur uniuersatione sub nōe animalis.
 Analoga attributio est (aliis hæc generationis analogia appellat, et q̄ nos in
 Comenti. antea analogia generationis uocamus, illi generationalitatis analogia uocat
 qd ad se ita seruiunt) q̄ nō est ut nōd eadē rō sedm terminat, et tm̄ in diuersa
 rōne hōnes ad illū, In Galien. loco citato cap. 2, hoc est, et tales res, q̄
 sint unū nomē, qd esset unū generis seu final, sed nō est nō ab orb. generis
 rōne, eo qd sōm̄ uarie se habeat ad eadē final, q̄ in uno est generis, qd dicitur animal,
 legū generis, uel analogate generis. In aliis nō generis qd dicitur animal,
 qd nō generis. Ut animal, medicina, pulsus, cibus, ambulatio sub nōe generis
 qd nomē esset unū generis seu in orb. rōne sanitate unice, sed nō in orb. cat. rōne
 de vita. Si qd generis sanitas est in animal, ut illa animalia qd libere hōnes
 qd ut sōm̄ animalis in animal, et illud denotat finalt sanis, in aliis qd dicitur sanis
 nō nō est sanitas finalt sōm̄ in orb, denotat tñ ea hæc sanitas ob aliis hōnes qd sunt
 ad illa: medicina qd ea sanitate efficitur facit, pulsus arterie qd ea indicat, uita qd ea
 uocant, ambulatio qd ea generat uel uocant, etc.

Analoga
attributio

Hæc attributio analogia similitudinē, generis analogate generis, ad qd nō generis res
 dicitur, ut ad causā, et qd uel finalē, sic medicina dicitur sanis, qd finalt illis ut animal
 hōnes bonū hōnes dicitur sanis. Vel efficitur, ut m̄strata dicitur febrilis, qd hōnes qd dicitur
 uocat ut causa efficitur generis et febrilis, et qd qd qd dicitur febrile, qd qd m̄strata
 febrilis uelut causa efficitur m̄strata et ab hōnes febrili ut generis est febrile. Vel
 finalt, sic hōnes dicitur homo qd uocat m̄strata hōnes hōnes qd dicitur uocat
 ut nō in generis uocat hōnes causa. Vel deniqz m̄strata, sic animalia dicitur animal
 ut qd existere) qd substa qd est sōm̄ seu m̄strata in qd illoru est ens unū qd existit
 animalia

Alio dicitur analogia attributio in analogia unū ad alterū, et in analogia de
 rōne ad rōne illa est qd generis analogate et nō generis sunt ita nomē
 ut

Analogia
nominis.

ut sunt respectu aialis et aliorum, haec est p[ro]p[ri]a et minus p[ro]p[ri]a analogia
sunt idē nomē, id. a. ad q. referuntur eo nōc nō notat, sic p[ro]p[ri]a, curq. labor de
dicit solutaria analogice in ordine ad aial. q[ui] nō dicit salutare, sed fins salub[er].
Analogia p[ro]p[ri]a seu p[ro]p[ri]alitate ut illud q[ui]s orig[ine] explicatū ē qd sit
p[ro]p[ri]a et p[ro]p[ri]alitate. p[ro]p[ri]a et h[ic] terminu[m] Mathematicus et videtur
ē aq. dicit. lib. 5. de p[ro]p[ri]a ut p[ro]p[ri]a ē (q[ui] Euclides vocat voc) comparatio duar[um]
in q[ui]bus sitm[us] quod una maior ē q[ui] altera, vel aq[ui]lis, vel minor. Vel dicitur
ex Boet. lib. 1. Arithmeticae ag. 21. p[ro]p[ri]a ē aq[ui]lis vel inq[ui]libet q[ui]bus sitm[us].
Ut comparatio ternaria in binario de p[ro]p[ri]a se q[ui] altera, q[ui] ternaria t[er]m[in]u[m] h[ic]
nōc semel dicitur et inq[ui] eiq[ui] dimidiatū. p[ro]p[ri]alitate q[ui] Euclides abiq[ui]
eade[m] p[ro]p[ri]a vel analogia vocat, ē s[im]ilitudo vel p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a inter se, ut
sicut a se sunt ad 3, ita b ad q. dicit sicut ternaria binaria semel dicitur et
inq[ui] dimidiatū eiq[ui] p[ro]p[ri]a, ita quatuor semel dicitur totū ternaria et inq[ui] dimidiatū
eiq[ui] p[ro]p[ri]a.

jam facile apparet analogia p[ro]p[ri]a nihil aliud ē q[ui] analogia attributio
q[ui] haec analogia ut videtur ideo sunt unū nomē, q[ui] sunt p[ro]p[ri]a ad aliud eiq[ui]
nōc, seu q[ui] unū p[ro]p[ri]a inq[ui] aliquid q[ui] sit alterū, itaq[ue] minima dueres
et in haec analogia sicut in p[ro]p[ri]a duo numeri. Analogia p[ro]p[ri]alitate
et q[ui] sunt ut nomē nō p[ro]p[ri]a q[ui] unū in se p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a aliquid q[ui] sit alterū
in se p[ro]p[ri]a sicut analogia attributio, sed q[ui] utriq[ue] sit aliquid sit, si utriq[ue]
ad aliud p[ro]p[ri]a, ut cor et foris in se et sine respectu ad aliud nihil sunt obiq[ui]
sortiantū unū aliquid nomē, si u. p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a ad r[ati]o[n]e, et cor ad uenas
sine utriq[ue] p[ro]p[ri]a dicit nomē p[ro]p[ri]a. id q[ui] abiq[ui] h[ic] p[ro]p[ri]a ē p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
h[ic] q[ui] 3. 6. minima ad analogia p[ro]p[ri]alitate regit, ut res duas abiq[ui]
uslibet terminū ad quē p[ro]p[ri]a, it[er]u[m] p[ro]p[ri]a ex ista p[ro]p[ri]a ad termi
nos resultatē, q[ui] mixt[ur]a attributio, t[er]m[in]u[m] ut nomē. Alias minoris momentis
divisiones analogorū omittit.

Quaestio III
An recte desinantur Equivoca, Univoca,
et Analogia.

Quaestio. i.
Rp.

Quaerit[ur] i. An recte haec in r[ati]o pluralit[er] desinant. Resol[utio] q[ui] nomē respectu
unig[ui] su[m] significati nōc ē p[ro]p[ri]a vel analogia. Cui[us] enim equivocatio
est videt

Predicamenta

107

Et inter plura, cum istis hinc res et non notia definita, debuit desinere in no plura
soli geni.

Quaerit 2. Quare in desinere hinc adhibetur, qd dicitur, et non plura, et non
det. Boeth. qd res non est aquosa secundum se, sed ex ordine ad nomen quod appo-
latur.

Quaerit 3. Quomodo hinc nomen augetur. Respondetur, late, ut dicitur in ois qd
selectis, necesse est a ad uerit aquosum et analogit, ut nomen sine sit it
non in pncipia, sed et accedat et ois aliis grammatice auctoris
Ammonio, hinc magis ad aliorum et uisum non est aquosum, qd ad diuersa qd
habet unum syllaba non est una uox.

Quaerit 4. Quare sit res substantia. Respondetur, qd hinc substantia sit it qd esset, et
non qd i. dicitur, aliqual aquosum excluderet, acutia, non et hinc hinc sua
peculiaritatem esset inter se diuersa, qd est uerit significati. In Graeco est goria
q uox teste Hieronimo lib. 1. in somn. scilicet cap. 14 significat esset. Pro hinc est it, qd
quodq uerit rei significat, et qd uel simplex uel definitum, uel et quodq est
uox seu qd dicitur rei significat, ut docet Damascenus in Dia. cap. 31, et Leonius
hinc, et Augustinus lib. 10. categor. cap. 2.

Quaerit 5. Cur dicitur non accommodata. Respondetur, qd uoces et circumscribita ad
certa aliquid significanda in iuris re, ut autem significat esse sola aualitate in
hoc non realitate, uel qd aliud. Jam in appositione et uniuocatione aualitatem est
id solus, cui nomen est impositum, in eadem qd est rei est uerit, ipse saepe diuersis
erit aquosa respectu unius uocis, qd qd ea non hinc diuersitate, respectu
aliorum erit uniuoca, sic Gally auis et Gally homo est aquosa sub uocem Gally
quod uox uel uniuoca significat in utroq, sed diffinis specificas, qd diuersas, id est
gally auis, et Gally homo uniuoca nomen in uoca aual, qd hinc uox significat
unum aliquid in utroq.

Quaerit 6. Ita frequenter definiti qd dicitur. Pro dubitanti est, qd qd non est una
q dicitur seu esse, illa definiti naquent una desinere, at aquosum non est una
esset seu q dicitur, qd aquosa una desinere naquent, et qd docet Petrus 6. Teg.
cap. 2 et 5. oia aquosa anteq definita diuidentia seu distinguenda de
ut scilicet.

Quare hinc in
no plura
distinguitur.

Quaerit 2.
R.

Quaerit 3.
R.

Quaerit 4.
R.

Quaerit 5.
R.

Quaerit 6.
R. R. hinc
dubitanti.

Predicamenta

Re.

ut seorsim glurib. desicib. desiniri quant. Relat. co. distinctione. Pan qm
 de aquois, vel q res et nuda sine respectu ad nomen vel q equiva res et cu res
 pectu ad nomen. Si primo n. spectat, certu e una desioe desiniri n. esse
 ad qlibet res seorsim sua peculiarari desioe desiniede erit, et hoc voluit
 Aristes loco citato, aliog ad uniuersa qtu. qualdubio una e desioe qd. ra.
 Si n. n. spectat, qm tuc in eo nuenit q. pte reali sua diuersitate ha
 bent it noma, et sic, ut noma hre sit n. dantis aliq. z. seu denotatio
 extrinseca ab ingosioe et uolte hominib. fm. accidentale p. d. q. oia p. d.
 dubio suo modo desioe explicari pnt, ideo res equiva optima una de
 fioe desiniri quant. z. intentionale, seu ut substates extrinseca denotationi
 q. in oib. e. cat. nei sit diuersitate, qudm res ipsa ei substates. De au.
 logis e maior distas, igit.

Quas. 7.
 Utz analogi
 desiniri pnt

Quaribz. An analogi desiniri pnt. Relat. intentionale sine dubio des
 niri posse, ut stat ag. oes, et q. ex pcedete q. d. e. n. qd. hoc cat. ro
 de equois et analogis, an u. intentionale una desioe desiniri pnt ualde
 dubitalz, a p. d. et p. d. resolutio inde, an unu. q. d. p. d. res ana
 logata hre pnt, q. cois sit oib. n. q. d. aq. sed n. q. d. sicut uniuersa hnt
 unu. q. d. p. d. q. cois e. aq. oib. uniuersalis. Ita co. hnt aliqui q. d.
 h. unu. q. d. p. d. h. ille desioe una explicari potest, si n. hnt unu. n. p.
 terit.

1. sentia
 illib. Analoga
 Attributionis

1.° Rubig. in tract. de analogia p. d. analogi nullo n. posse hre unum
 q. d. p. d. q. analogi et nihil e. in illis coe a q. d. rei, q. q. d. una in
 agone interna re p. d. n. sed n. fio glurib. n. h. sine ordine aliq. uny
 ad alteru, q. d. d. ab equois, q. d. p. d. p. uno q. d. p. d. q. d.
 re requat, sed glurib. et sine subordinatoe uny ad alteru glurib. re
 setas. Id. tenet Sorzinas Ferrariensis et Zerteris i. Physicoru. ag. z.
 et alii.

2. sentia
 illib. Analoga
 Attributionis

2.° Absuria d. i. de analogia q. 3. ex final. q. Met. q. i. sentit ab analogis
 posse q. d. p. d. aliqui coe oib. analogatis, co. q. d. aliq. cois
 de analogu n. cois n. q. d. p. d. p. d. analogata, ut sentia in cois, ois
 in cois, q. d. p. d. n. cois etc. Aliog si n. q. d. p. d. q. d. p. d. cois hre q.
 dicamlo q. d. analogu ut ois de subta. sentia e. sentia e. sentia e.
 auis

Predicamenta

209

dicitur, dicitur. n. de id qd est ex si nihil penderet tōe ab oib.
 3.º Gregorius de voluntate. i. dg. q. 13. gūto. 2. dicitur a exigentia qdā
 analogā posse hēre unū gūtu gūtu, qdā. a. n. posse hēre unū, sed mul-
 tos sub disjunctione ut audito nōe sang, statim cogitatz n aliqd cōe
 oib. sed multa sub disjunctione, ut vel sanū fūalr, vel sanū effine
 vel sanū indicatue, id ē q. unitate indicat. Videtur it sentire Cominb.
 dū hīc q. 1. art. 3. ex esse docet de analogis attributōis ea hēre glures
 gūtu eo q. plurib. ingosib. igitur nōā ingosita sūt, diversitas a. m.
 gūtu seq. diversitate gūtu, et it daret Fons. citatq. infra, et S.
 ar. tom. 2. d. 32. sec. 2. ex Caiot. cap. 2. de analogia. De analogis a
 g. proportionalitatis insinuat Cominb. posse hēre unū gūtu gūtu idq. cū
 Fons. q. not. cap. 2. q. 2. sec. 5. et cū Caiot. citato trac. de anal. nōd
 cap. 5. et 6. q. Caiot. ab analogis g. proportionalitatis subat abstrahi posse q.
 cogitā aliquē cōel oib. ē distinctū sed usū. Distinctū est (quē Cominb.
 gūtu uerant) si distinde gūteret, oīa analogata, uel saltē aliqd m
 illis, si ē sctā se tota, sicut m oib. gūciel. dūalī distinde seu gūde
 gūging dūal. Confusū ē quō Cominb. appellat ingosctū q. agghedū
 oīa usū q. tang sūt aliq. nuenientē, ut si m cōi aggheda gūgū ob aliq.
 nuenitū q. oīa sūt qūgq. sūt gūgū, tūc nec distinde gūgū cor et sū
 te nec distinde quōq. igitā gūgūgūandi rōel, nisi descēdēdo ad hoc uel
 illud gūgū etc. Fons. u. loco citato ait gūgū cōel, quē hīc gūgū em,
 lega g. proportionalitatis ēē unū re (hoc ē unā nō unitatē m illctū, seu unā
 ingosctū et gūciel expōsal) n. hī unū rōe simplr, sed inuoluentē aliq.
 diversitatē, q. rōgctat aliq. cōel rōel minime simplr, sed m igitā cōi
 tate diuersā et solū g. portione stā: et hūc gūgū appellauit stōes
 multiplicā n. re, sed rōgctatōē eo q. rōgctat qd aliqd unū, sed m
 igitā unitate inuoluentē diuersitatē, q. reuera analogā n. ita unū sūt
 seu n. uno uerant sicut uniuersa, neq. ita diuersa quātm aquora
 gūde

3. sūtra
 gūgū hīc 3.
 sūtra q. gūgūat
 duas gūgūes
 o. dūmōre gūgū,
 tas 25.
 Anadā, and
 lega gūgūat
 gūgū gūgū
 hīc q. ita n. unū

Anid sit Distig
 q. gūgū.

Anid sit Cominb.
 q. Cominb.

Prædicamenta

prædicat in se, quædam ex oia in qd. a prædicato, et ipsi cu defectu nra.
 Accuribz. 1. Quædam uniuersa sint ab se de se definita, nra hanc in
 sua Log. ex Boet. vbi dicitur ad hanc divisionem uniuersorum. Alia est uniuersa
 a prædicato, alia prædicati; ite alia uniuersa et essentialia, alia acci-
 dentalia. Prædicata est nihil aliud q. nra coes, is s. q. dicitur. Prædicata
 prædicari immediate nra uniuersa, q. d. inferioribz. est rōe g. nra
 ut dicitur coe. Prædicata est ea oia inferiora q. nra coe est in
 cludit, ut homo et equus respectu animalis essentialia est, in qd. id q. in
 e. et prædicata, e. de eia; ut in dato ex. Prædicata est in q. d. in
 ut q. nra n. e. de eia, ut albu respectu cygni, rōis, et lactis, q.
 est rōe dnr alba fuit, n. in albedo e. de illoru eia.
 Jam Redd. i. ad q. d. definita e. ab se de se uniuersa prædicata, ita
 s. Boet. Conim. et alii. Quia uniuersa debent e. glura q. ad se præ-
 dicant n. solent nomē sed et eant rōe, sed hoc n. mouit nisi præ-
 dicantibz, q. d. dicitur minor, nra solu prædicatu uniuersu n. e. multam
 se, sed unū qd. Si a aditigant ad prædicat uniuersa, aliq. præ-
 dicatu, ita n. est rōe hnt idē nomē, alteru n. us. prædicatu, fit
 sicut nomē primario ut dicitur, prædicans. a. ut homo et equus fit
 rōis hoc nomē dicitur in q. d. nra dicitur in e. illud cui hoc
 nomē primario querit. Redd. 2. dicitur q. d. posse a deficiōe uniuersa,
 coru excludi uniuersa accidentalia, teste s. b. Mag. q. si quodam e.
 uniuersa facile apparebit nobis q. oia uilia prædicat uniuersa de
 suis inferioribz: n. in mēte Art. s. s. e. ca. prædicato, cu prædicato
 re ca. voluerit subdenotari. Hoc quodam uniuersa essentialia esse
 nra gloria uniuersa, cadem n. ita gloria. Hæc hæc de Analogis Uni-
 uersis etc. De ampliori explicatiōe denotatiuoru uideat, s. b. lib. 1.
 dicitur cap. 25. et inter prædicatos.

Quædam. 1.
 Quædam uniuersa
 essentialia et
 accidentalia

uniuersa præ-
 dicata

uniuersa præ-
 dicata

l.
 ad præ-
 dicata e.

Re. 2.

Caput. II.
 De Complexis et Incomplexis.

et

Predicamenta

De h[ab]itib[us] in
hoc cap[itulo]

Aliter in scriptis istud agit de divisionib[us] quia q[uod] plures adferunt in hoc cap[itulo] duas divisiones et unam desunt in h[ab]it[us] fixis, ut dicitur Et quia in quibus loca habeant, et q[uod] ab illis reiciuntur.

Divisio .1.

1^a Divisio, eorum q[ui] d[omi]n[us], alia cu[m] g[e]n[er]atione d[omi]n[us], ut hominum, et alia sine g[e]n[er]atione d[omi]n[us], ut homo, bos.

Divisio .2.

2^a Divisio, eorum q[ui] s[un]t, alia de s[ub]to d[omi]n[us] in nullo u. s[ub]to s[un]t, ut homo et animal, alia in s[ub]to s[un]t, de nullo a: s[ub]to d[omi]n[us], ut haec grammatia alia de s[ub]to d[omi]n[us] et in s[ub]to s[un]t, ut s[un]t: e. n. in a[nt]ea s[un]t s[ub]to, et d[omi]n[us] de Grammatia s[un]t de s[ub]to; alia deniq[ue] n[on] in s[ub]to s[un]t neq[ue] de s[ub]to d[omi]n[us], ut hic cap[itulo].

Defin[iti]o.

Defin[iti]o haec e[st], in s[ub]to e[st] d[omi]n[us] id q[uod] in aliq[ua] g[e]n[er]e e[st] q[uod] n[on] uti q[ui]d, ut s[un]t a. scorsim ab eo in quo n[on] fieri neq[ue], ut haec grammatia, et n[on] in o[mn]i a[nt]ea s[un]t s[ub]to. *Ad h[ab]it[us]*

Capitulum III.

De Regulis.

Quandoq[ue] ad ea reg[ul]as d[omi]n[us], et in quib[us] d[omi]n[us] q[ui]ta s[un]t superiora et inferiora, ut q[ui]nt ad arboris, q[ui]ta a. ad latera, ideo duo s[un]t h[ab]it[us] q[ui]ta de cunctis adferunt, i. ad g[e]n[er]osita[m] p[ro]gressionem a superiorib[us] ad inferiora, et ad g[e]n[er]osita[m] discessionem in latera, q[ui]ta documenta regulae appellat[ur] in inscriptione.

Regula .1.

1^a regula. Cu[m] g[e]n[er]al de g[e]n[er]al s[un]t ut de s[ub]to, ea q[ui] de s[ub]to d[omi]n[us], dicent[ur] et de s[ub]to.

Regula .2.

2^a regula. E. eorum q[ui] s[un]t diversa genere et n[on] ita se h[ab]ent ut alteru[m] sub altero collocat[ur], diversa s[un]t specie diff[er]e, eorum u. genere q[ui]ta alteru[m] sub altero collocat[ur] eas t[ame]n d[omi]n[us] nihil obstat.

Questio IV.

De Diffinitib[us] circa haec capita occurrentib[us].

Quaerit[ur] .1.

q[ui]d.

Quaerit[ur] i. An in cap[itulo] de g[e]n[er]alib[us] et in g[e]n[er]alib[us] de reb[us] agat[ur] an no[m]ib[us]. P[ro]bat[ur] de reb[us] agi; n[on] haec s[un]t g[e]n[er]alib[us] et in g[e]n[er]alib[us], cu[m] ordi[n]e n[on] s[un]t ad g[e]n[er]alib[us] et n[on] g[e]n[er]alib[us] g[e]n[er]alib[us] vel in g[e]n[er]alib[us] significantur.

Compl.

lex qd. dicitur. Sicut videtur quod si dicitur, rem aliam est
substantia, alia accidentia, et utrumque alia generis alia verba. Substantia
verba dicitur de se et de in se; substantia generis nec dicitur, nec est in se
accidentia verba dicitur de in se, autem generis est in se et dicitur de se.

Obiect.

R. 1.

R. 2.

Dies accidentia prædicabilia nisi quod prædicabilia in his modis, q. n. et ad aliam
divisionem rerum. Respondetur, quod esse generis in i. membro, si est dicitur ut
videtur, prædicatio hæc essentialis est accidentalis. Respondetur, quod Aristoteles voluisse tantum
dividere ea, quæ in genere generis, et directa ac directe prædicari possunt, sex
modis. Accidentia a. prædicabilia realia non directe semper ac directe prædicantur.

Quæritur.

R.

Consideratio. 1.

2.

3.

Quæritur. 3. Quæritur. 1. regula sequens vera sit. Res dubitandi est quod multa
exempla, v. g. de hoc non dicitur quod sit species, et de Socrate quod sit homo
non tamen de Socrate quod sit species. Respondetur, adhibendas esse istas limitationes
1. ut sit de toto genere de toto genere, huius defectu non valet dicere,
res animal non est rationale, et homo est animal, quod homo est irrationalis, quia irrationale non valet
negari de omni quod est animal. 2. ut servetur, cum suppositis cuius defectu non
cedit exemplum in ratione dubitandi allatum. 3. ut sit essentialis prædicatio, et in
reca recta teste Aristotele, quod ad ordinanda superiora et inferiora est generata hæc
regula. Defectu huius non est ita dicere, homo est contingenter albus, et al-
bius est essentialis quod homo est essentialis quibus, quia ostenditur a toto essentialiter de hoc
Porro quod sit hæc regula sic intelligitur, generis in est genere
et ex ea videtur et arguitur, quod Sorites dicitur, et est ex ea alia regula hæc
colligi; quod negatur de toto negatur de se, cum esset limitationibus. 2. regula
est ex dictis de verborum et ordine Porphyriam, generis in est dictis, cum
est Porphyrii. 3. genera diversa intelliguntur in se genera diversis,
non generis, sed et erit generis diversa non subalternativa con-
ta. Et hic est finis huius prædicamentorum.

Prædicamenta

Caput IV.

DE X. PRÆDICAMENTIS

Conclio 1.º. Quoru q' inggere dnt, et 10 genere Substantia, Quantitas, Qualitas, et aliquid, Veritas, Quando, Situs, Essentia, Habitudo, Agere, Passio. Hæc ordine recensendi servat stiles huius, et n' p'ler declarat q' ex p'lis, et q' p' posteriora g'unt in genero, ut Similitudo, Albedo etc.

Con. 1.

Conclio 2.º. Igle hæc scilicet se sine p'flexione nullis faciunt affirmatiõem vel negatiõem, nec g'nde veritate aut falsitate, q' q' faciet cu' g'flexione n' q' q'q'z sed exiustina.

Con. 2.

Questio V.

De Prædicamentis in Cõi.

Adaptat Quatuordecim g'ntorũ induit, et divisione' entis, et q'libet g'ntu g'inet in se multa, ideo dicada e' de n' g'ntorũ et coordinatiõne et q' regra, ut eligit g'ntu in g'nto etc.

Quæstio 1.º. Quoru dicitur generalissima ens in ordine ad g'nta g'ntu, da, claru' e' a. multis divisionib. generalissimis dividi g'ntu, sed n' d'et n' p' m'nt g'nta q' g'ntu, ut in ens finitu et infinitu, in g'ntu et n' g'ntu. P'nter generalissima entis divisione', g'ntu n' g'ntu ad g'nta n' g'ntu de n' substantia et actus, n' horu' alteru' subdividi g'ntu in q' alia m'ntu et utiq'z hoc m'ntu adeo excludit fia' entia, ut nullu' sit regere, q' n' sit substantia vel alius, vel ad hæc tenenti possit, q' g'ntu a sancto Tho. op. 2.º cap. 70. q' hæc m'ntu dividitua equalat d'ictoriis, inter d'ic' totia a. nihil mediat, hoc e' nihil ff' sumi, q' n' sit alterutru'. Substantia enim e' adeo ens g'ntu, ut nihil e' m'ntu g'ntu tanq' adm'ntu, nihilu' seu s'ntu regrat ut sit alius u. adeo ens in g'ntu e', ut non g'ntu existere nisi alteri annexu' tanq' s'nto. Igitur substantia existit non m'ntu

Quæstio 1.

Re.

- insistendo alteri, alius existit alteri insistendo, qd est dictonaria opposita,
 et fieri n̄ potest ut aliqd sit nec insistendo in alio nec si insistendo. Alii
 appellat eē in se, et eē in alio. Dices, scientia trichotomica n̄ est in alio
 ut soto, et tū n̄ est substantia, quā n̄ dē qd n̄ existit in alio ē substantia.
 Re. Relatō, etiam si illa accōrā actu n̄ est in soto, tū tū nūcūlel' aq̄tūe
 ad sōtū, qd satis ē ut sint aq̄tūe.
- Quæstio 2. Quæritur. Quæ sunt genera summa q̄d dicitur, siue quot sint rerū ge-
 nera in hā universe gūthā ē, n̄ abtēdo an gēnū deus vel alia create
 gōt. Re. Relatō eē 10, q̄ sūnt adeo stabilita ē p̄lōrū auctoritate, gōt sōtū
 tam Taxentina et sōtū, ut teste Leo: in 4° dist. 13 q. 1. art. 1. cogamur
 observare illam dīvisionē famosā q̄d dicitur q̄d dicit eē deā generalissimā
 p̄lōrū aq̄tūe, cui n̄ debet facile iudici. Dēndū tū
 qdē evidenter n̄ est hū numerū, q̄d tū hā discursu collē. De
 eis vel ut eē q̄ se vel eē in alio, si tū eē q̄ se ē substantia, si n̄
 eē in alio n̄ in substantia tū n̄ ē frustra in ea, sed ad eiq̄ existētia
 gseruāōē et p̄facionē gducit. Ad existētia q̄t facit actio, q̄ una
 substantia alia vel est aq̄tūe gducit, et passio, q̄ eē gducitū rei,
 q̄t. Ad gseruāōē facit tū Quantitas ex q̄t nāc q̄ illal' comidū
 ut q̄t n̄t se loco distinguat, et una ē alia gstituat, ne tota sub-
 stantia sit in gūto, aut una alia gducat. Tū Qualitas comes for-
 ma substantis, q̄ substantia redit hōtilis ad agēdū et exotrat, tū
 Habere seu Indutū eē, q̄ gseruat substantia q̄ aliqd extrinsecū.
 Ad hāc gūnta sequūt alia, nam ad p̄ductionē rei seq̄t eē in loco seu
 aliuū, et ē Vbi, et q̄t si certo ordine gūnta ē in loco, ē Situs. Sūnt
 esse in tē, et ē Duratio seu Duratio, iste seq̄t referri ē relacōē ad
 aliud gductū, et ē Relatio. Ita gūnta mutatis s̄ Th. s. met. l. c. 7
 ex q̄t agerat gūnta aq̄ntalē, eē diversa gēnū diversū modū redit ē
 gūnta aq̄ntalē igit substantia in q̄t diversū eē aq̄ntalē et diversū de-
 notationē aq̄ntalē illi tribuit, iste nōn gductū et mōdū gūnta
 ut dicitur de v̄sib. ac p̄inde ad unū v̄sib. gūnta gūnta.

Pradicanda

97

est et qd sitis colligis iste numerus ab Occam in 1^a pte Logice cap. 22
 Quidam colligunt in ordine ad 2^{am} substantiali hoc est qd sit, de ea u. qd sit
 quomodo aut qd sit, aut qd sit, aut qd referat, qd egat, qd p^{er} h^{oc}
 h^{oc}, ubi sit, quomodo sit, qua duratione sit, et demum qd videtur iⁿ qd. in
 ro qd sit. § 10 Quidam Rader. Quid sit alia interrogatio fieri ad quas
 fundatu est qd aliquid extrinsecu, ut qd dicitur sit, qd honoratu, qd uisa, qd
 cognita etc. Ite alia ad qd est contra rōis fundatu, ut qd abstractione tra,
 scilicet qd p^{er} h^{oc}, qd q^uo dicitur et s^{ub}stantia etc. Sed dictu 10 Quidam rōis
 est contra rōis realitū intrinsecu substantia, seu in ea existenti est est ad rōis
 h^{oc} rōis quis formētis ac si in iga existere, in iga tra sit qd aliquid qd
 faciat, qd qd libet dixerit Thomistaru dictu 11° ex iis qd dicitur faciat
 sine illa cā et nēitate, ut d^{icitur} Sedegny in Logica q. 29. iⁿ eod^{em} qd dicitur sit id
 qd sit in cā factu, Sedegny dicit de entib. rōis nihil abstractasse.

lens rōis n^{on} sit
sōni in qd dicitur

Quod sit
Quod sit qd dicitur
RC

Quod sit qd dicitur. Rader. ex Fons. 2. in sit. cap. 10 et Lionabr.
 h^{oc} q. 2. art. 1. ex cōi. Pradicamētu est alieuiq generis rōni realit^{is}
 est qd sub rōis sit nēd^o ligosidē. A rōis qd n. ad unū qd multa
 qd sit, ut multa substantia ad substantia, multa qd sit ad rōis, n^{on}
 satis erat qd oēs res redigisse in 10 classes seu ad 10 genera, nisi
 ea quoy qd in unā classe p^{er} h^{oc} erat inter se ordinatē. h^{oc} ordinatio
 unū classis est qd dicitur, quoy qd nēd^o significato dicit certas aliquas
 res p^{er} h^{oc} a^{ut} dicit ordinē dē h^{oc} caritē rōis, ad hoc factū ut sit
 est qd dicitur qd inter se qd dicitur qd sit superiora de inferiorib. seu magis cōi
 de minus cōi. Ite rōis est includit sit qd illud, res ita dissonatē; est h^{oc}
 nihilominus nēd^o qd qd nēd^o qd qd sit ut a cōi rōis. ad minus cōi de
 eodē qd que dicitur h^{oc} sufficit fundamētu in rōis. igitur ut videtur
 in rōis nēd^o qd ista ordinatio est qd dicitur h^{oc}, sed rōis igitur est qd
 h^{oc}, unde n^{on} videri debent s^{ec}unda h^{oc} qd dicitur qd nos dicit
 § 785

q̄ res generans in Ḡnto sicut uacua in tabulo. Adinam in eas q̄ illi
 sicut q̄ facit defectum, ordinat in certis classibus sua bona q̄ illi, in q̄
 p̄inde a esse rei nihil immutat, nec agnos aut demones de loco in loco trahit.
 Ar. arith. 4. Quis q̄dicos h̄c debet res q̄ in Ḡnto generat. Res, facile
 eggerere ex dictis ut ut talis sit, q̄ ḡnt. alicui classi attribui seu sub
 genere aliquo q̄ illi collocari, q̄ agerit et digerit tm̄ ex certis q̄ s̄nt
 ḡlecta et q̄dialia in q̄ de inferiorib; n̄a corū ḡres una cū illis quorū
 s̄t mult. reducta etc. Vide usu q̄d. Tres ḡntissimū h̄c in reuocis, ut ḡnti
 in Ḡnto et q̄t directe, p̄tē reuocare seu reuocare ad Ḡnto, de n̄q̄z indi
 recte ḡnti in Ḡnto, i. e. corū q̄. nihil deo ut dicit, c̄e in Ḡnto, i. e. corū
 q̄ certū ḡlectorū ḡres s̄t integritas uel ḡneris, s. corū q̄ diff̄re s̄t, q̄ ut q̄
 ḡret ex arbore Porphyriū ad latera rorū et si in linea recta. Quis corū
 q̄ directe in Ḡnto generat, s̄t q̄dicos h̄c uersib; significat

Quarite. q.
 Quis q̄dicos ad
 Ḡnto requirit
 Re. o.

Vox una, et simplex, reb. ḡima locandis.

Sintia, Per sese, Simila, Realia, Tota.

Conditiones

1. ut sit una
 sicut in certis

2.

3.

quorū prior uerq̄ ḡinet ad uox q̄ ḡmode ḡfata, id q̄ ḡnti, in Ḡnto
 alter ad r̄e r̄gā. Et 1. Una, n̄ q̄t scdm̄ sonū, sed n̄c scdm̄ significationē, p̄
 excludit, aq̄uā et analogā donec ad unā significationē determinat, ḡnt
 n. plura. Et 2. Simplex ut dicit r̄ale, n̄a h̄c uox ḡfata si unū s̄t
 2 ut 2 q̄ duos ḡctū distincta, ut ḡnt et diff̄re, ex q̄. In ḡnt directe ḡnti
 in Ḡnto diff̄re a indirecte. Quod si uox aliq̄ est ḡfata tm̄ scdm̄ sonū
 et interm̄ s̄ret simpliciter ḡctū nihil impeditet deotal simplicitatē h̄re
 q̄ntā. Et 3. Reb. ḡima locandis, id ē ut res in Ḡnto substa locanda
 exprimat n̄o ḡcto, res. a. in aliis Ḡntis locanda n̄o abstracto q̄ ē certū
 sintia s̄tēis, s̄. Th. Cuiet. ag. Coniūb. h̄c loco cit. art. 1, s̄. Mut. de. un.
 aq̄. 2. Quis q̄ ḡntia substa s̄t ḡcta, q̄ et corū species et genera,
 q̄ de ḡctis tm̄ ḡcta ḡt c̄d̄t q̄dici ordinarie. Et acutia s̄t
 ce in ḡnto in Ḡnto, quo a substa distinguunt, et q̄ ḡmode ḡdici
 ḡnt, ut genera et species de uis in inferiorib;, hoc. n. ḡnted ad esset Ḡnti
 sed in

Prædicamenta

99

Sed in abstracto magis distinguuntur a Substantia, ut albedo & albus, et gnt
 gntur ut genera et species essent sicut dictum in uribus, n ita negat
 to qd ut sic gntur gntur de substantia, q. Dicit refert accidit
 hinc ordine ad substantiam seu similitudine, et hinc exprimitur nomine gntu
 so, nã ea satis est nã abstracto exprimitur, cã teste S. Th. 1. q. 13
 art. 1. et Caiet. ibid nã abstracto semper significat res q in aliquo
 et isto id in quo st n gntur seu inmatz q gntu refert. Et 4. q. 13
 id est ut res in gntu gntur habeant essent, excludunt itaq; hinc
 menta, ut heterocerus, negatões, et gntur. Et 5. q. 2. sicut, id est
 unig esse, uocula q se significat aliq id, q n indiget alio, et sic
 idem est q ens gntu, sed hic accipitur in priori significatõe, et ex
 cludit i. entia q aggregatõ, ut exercitiu, accorã tritici etc. i
 entia q accorã, id est q ex antib. uariõ gntu et gntu, ut
 arbor uiridis. 3. arte facta q n st a nã, sed ab arte gntu, ut
 ueris, hæc n gntu dividenda st in ea entia ex qb. gntu, et gntu,
 modis istis gntu in suo gntu locanda. Et 6. q. 1. qd gntu
 est in gntu aut est ueris aut gntu; illud est effectiõ q distran
 tia est effectiõ q distran; at ens simper gntu quod essent ne. Et
 effectiõ est, nec q distran aliq sugaddita effectiõ, aliq infinitu gntu
 ueris, ex duob. finitõ, aut si distran gntu infinitu, n habet it ne
 esse uelere id gntu, et gntu effectiõ ens, cã iã ante dicit gntu
 finitõ gntu. Itã gntu quod essent, ut Deus, gntu effectiõ
 aut gntu, q. sub nullo est gntu. Dicit. gntu ens gntu sita
 qd, ut sita duratiõne uel longitudo etc. ex modo S. Th. gntu
 gntu in gntu. Dicit. 7. q. 1. Excludunt, entia rãis. Et 8.
 Tota id est ut ens gntu sit gntu. Excludunt, gntu integratõ
 et gntu, ite distran. Ens gntu est, q si est gntu, n uenit in
 congr

4.

5.

6.

7. 10.

Prædicamenta

compositioe alterius estis & se ut Socrates hæc albedo: si cõe, gũt, in p̄tione Quid e de gũtũ gũtũ, ut dicit, color, esto dicit si es metaphysica hõis quãdã et eig diffra reale; altãtã n̄ ut alia cas, scigit, sicut diffra, sed ut e se stans, et ut alig totũ ex aliditate et supposito, q̄ satis e ut dicit, ex s. p̄dũtũ.

Caput. V.

DE SUBSTANTIA

Hæc duas p̄tes hæc caput, in 1. p̄te dividit, definit, et comparat. P̄tes Substã, in 2. adfert eig p̄prietates.

Con. 1.
Substantia e gũtũ
1. et 2. d. a.

Conclio. 1.ª. Prima Substã e prima alia secũda; Prima Substã e gũtũ ut Socrates, secũda Substã e utũs ut hominũ dicitur. Prima Substã n̄tã p̄tã dicitur Substã, q̄ immediate substãt acũtib. 2. d. a. Substã substãt acũtib. rõe primãrũ Substãrũ. Homo n. sen dicitur albu, q̄ alig gũtũ, ut Socrates e albu.

Con. 2.
Definõ primæ
Substantiæ.

Conclio 2.ª. Prima Substã e q̄ neq; de cõto aliquo dicitur, neq; in cõto aliquo e, ut Socrates. Hæc definitõ h̄t duas p̄tes, in prima illig, cõto p̄dũtũ, et ideo distinguit a secũda Substã, in 2. d. illig, cõto inhesionis, et ideo distinguit prima Substã ab acũtib. Secũdæ Substãe n̄tũ aliud st, q̄ genera et species, q̄ st in primis Substãis.

Con. 3.
Species infimãdas
Substãtis species infima
magis e Substã q̄ generã;
inter species infimas
nulla magis e Substã q̄
alterã, ut et inter primas
Substãtis.

Conclio 3.ª. Prima Substã magis e Substã q̄ secũda, et inter species infimãdas Substãtis species infima magis e Substã q̄ generã; inter species infimas nulla magis e Substã q̄ alterã, ut et inter primas Substãtis. P̄tãt, prima es, q̄ ceterã oĩa q̄ in gũtũs gũtũs aut dicit de primis Substãtis aut in illis existũt, ut in sãtis. P̄tã destrũctis primis Substãtis destrũctũ, ceterã oĩa, illig si destrũctũ prima Substantia scdm oēs p̄tes, hæc oĩa acũtia destrũctũ, aliq; manere q̄dã posset in gũtũ, et secũda Substã destrũctis primis destrũctũ, p̄m quãdã existãtia teste Al. N. hic, in quãdã es. P̄tãt, 2.ª. es, q̄ species infima

Predicamenta

secundum nostrum quiddam modum, quoad distinctionem rerum formam hanc
 tem quodam de una qd non formam de altera re, et siue quod
 quodam infinita esset rei, siue non quodam, nobis saltem nihil inde
 minus innotescit, qd id quod quodam. Manet quod dubium inter illas
 tres sententias, cuiusmodi quodam sit infima substantia, quod alia sit prior,
 quod non omnes pertineant ad substantiam, nulla est dubium.

Dicitur.

Dico 2. Intimum Substantia quodam, que quodam hanc possumus, esse quod
 sit ens quod se existens, ceteri ignis sequitur, et sit posterior, nam
 ex eo quod substantia sit ens, quod se existens, sequitur primo non esse in alio,
 quod non negatio quod explicat aliquid non quod sit quod se existens, quod
 aliquid non se esse aliquid positivum et non negativum, et merito in
 se positivum, quale est Substantia, quodam quodam aliquid positivum et non
 negativum: esto illud positivum finem quod negationem explicans, ex eo
 quod substantia sibi ad existendum sufficiat, quodam negatio dependet
 ab alio; hoc est Aristoteles hoc cap. nonnulli, nisi autem quodam esse Substantia
 non esse in alio, et quod quodam sit posterior et cetera, quodam facere se de
 bat sententias. Sequitur 2. Substantia alentibus, ut sit Aristoteles hoc cap. dicens
 quodam esse Substantia, de mixtura inferiorum aliorum; si itaque est quodam
 non, tunc est aliquid posteriori esse, et quodam. nam substantia aliquid, quodam
 ignis substantia quod se esse, et ita hoc analogis est vera, idem substantia sub
 stat in se. quod se existens, unde colliges quod recte formetur, non substantia
 a subsistere, idem quod se, quod a Substantia, vel utrumque synonymia habeat
 Sanctus Hieronymus li. i. c. 4 et li. 2. c. 26. notandum non. nam existens quod se
 actualiter esse esse, non substantia actualiter esse quodam, sed finem
 existens quod se et Substantia actualiter, quod actualis existens est de
 lig dei esse. Maneat quod existens quod se esse intimum quodam Substantia,
 quod bene quod equalis dici et auerit, quod ad verum deficit, nam loco quodam
 quodam

existere

Actualis existens
solum dei est.

Prædicamenta

Dictū 2.
Christi gemitū
substantiæ
directe.

Dico 2.º quod substantia accidentibus, quod dicitur deus longe nobilioris et se subijcit, quod quis ens aliud de quibus a deo. Dico 2.º. Christus qui homo est, esse in quantum substantia; Ita s. Th. 1.º q. 2.º art. 5.º. quod quia Christus in ratione hominis seu humane nature univocis que non bigitur, ut habet humanitatem nostram gratiam; et humanitas Christi cum habeat singularitatem seu hypostasin divinam, que non ingreditur univocandi operemur eis ut hominibus aliis.

Dictū 3.
Cæli directe gemitū
in quantum substantia

Dico 3.º. Cælos directe gemitū in hoc quantum substantia, Ita coram substantia in quantum substantia, et materia. ca. 3.º. nulla enim generatio illis deest. Si non recipiatur directe, stricta sicut; satis est quod recipiatur aliquo modo, ut est quod cæli luce et generatione lucis et esset tunc et non generatur; ita cæli alia quod densior, alia rarior, nec est cæci non est quod generatur, sed est densior que est rarior; ut faceret quosdam docere cælos esse corruptibiles penes, de quo alio loco.

Dictū 4.
Angelos directe gemitū
in quantum substantia

Dico 4.º. Angelos directe gemitū in quantum substantia; Ita s. Th. 1.º de cælo text. 19.º, s. Th. in 1.º q. 20.º art. 2.º. ad 1.º. quod nulla generatio illis deest, quod angelus dicit incorruptibile et corruptibile differre genere, intelligit tunc genere subalterno, non quod necesse est generari angelos in nouo alio quantum substantia incorruptibile, quod substantia est ad corruptibile incorruptibile esse generum.

Capitulum VI.

DE QUANTITATE

Sicut substantia est secundum ultimum accidentium materialium, ita quantitas est medium tunc secundum comitum, ita ut sage nomine materia appellatur, quod quia merito est substantia ab arte tractata, quod primo dividitur, 2.º eius proprietates ad seipsum imaginatur a nobis in eorum audita uoce quantitas uel magnitudinem mensuram, uel multitudinem.

Cælo. 10

Predicamenta

Con 1.
Dicitur de
Quantitatibus.

Conclio 1^a. Quantitas duob. divisionib. dividit. Prima e
 continua et discreta. Continua e cuius partes sunt cogulati cor
 minor qsi qda glutine, ut linea, superficies, corpus, long. linea e
 gubata punctis indivisibilib, superficies lineis, corpus superficialibus, non
 matris, q punctis in parte appellat. Corpus hinc est alius significat, q
 in quanto Substra, ibi n. est Substra material, hinc est ita ut
 certis. Punctis talis magnitudine q mensurati et secta longu, latu
 et profundu, sine sit in Substra vna n. in Substra. Sicut q linea illa
 longitudo sine latitudine, et q superficie nuda latitudo sine profunditate
 q gubata a. aliqd certis longitudo, latitudine, et q profunditate. Dicitur
 hinc qda e, cuius partes nullo cor termino cogulati, ut numeri et
 oratio vocales. Numeri. n. est ex unitatis. separatis, et nullo
 cor termino gubatis, ut et oratio ex syllabis et vocibus, q in gub
 rante durate aliq gubatur, unde dnt longe et breves, gubatur
 qda, n. in vna sed interrupte. Secunda divisio e, alia qda
 e cuius partes gubatione hnt, ut linea etc, alia cuius partes n. hnt
 gubatione, ut numeri et corpus, gubatione hnt e ag. hnt hoc loco
 q manere, et qd cu certo ordine, et in et gubatione, q oes cer
 to loco assignari gubatur: q et appellat hinc situ hnt, ita ut
 una q sequit altera gubatur, et n. in hnt. No hnt gub
 sitione ag. hnt dnt dr. 1. cuius partes n. gubatur sed hnt
 ut corpus. 2. cuius partes atsi dnt et partes manent, n. in hnt nro
 certo ordine inter se nec dividit, ut numeri, na in aetuo hnt
 hnt VG, sat qd tot et tot grana, sed nullu ex illis nro e gub
 ma et 2. id hoc ut numeru faciat. Sicut in linea aliq q
 nro antecedit altera qd situ, et dividit, cu altera ut lon
 gitudine faciat.

Divisione

Hec inq

Prodiamenta

Hæc n̄st Artes pla ḡriat ad q̄ritatē q̄ se, alia q̄ st q̄ta, n̄ nisi q̄ hæc st q̄ta, ut magna albedo dr, q̄ in magna nigritate, longa actio e q̄ longo t̄p̄e durat etc.

Com. 2.
Proprietates dicitur
in his tres.

obiecti
re.

Conclio 2. Tres st proprietates q̄ritatis. Prima e q̄ritas, si nihil e op̄itū, sine n̄t̄atib, diuina et discreta, sine ḡm̄t̄atib, et successiuas, n̄t̄ ḡm̄t̄atib n̄ e oriḡ feruatio, nec longit̄m̄ seu line, et latit̄o seu superficiēs, aut unit̄ q̄ seu ḡf̄ditas alteri q̄i seu ḡf̄ditati, seu c̄m̄t̄atib. Dicit q̄, multū e op̄itū ḡm̄t̄atib, et magnū ḡm̄t̄atib, et lonḡ rugus infero q̄ op̄itū q̄ m̄x̄e distat. R̄let̄ st̄t̄es negatiue, et dicit hæc ḡm̄t̄atib ē relatiua, nihil n̄ e se magnū et ḡm̄t̄atib dr, sed t̄m̄ ḡm̄t̄atib aliter, et est res q̄ respectu d̄m̄t̄atib ē et ē magna et ḡm̄t̄atib, ite hæc uoces Magnū et ḡm̄t̄atib, Multū et paucū f̄m̄t̄atib n̄ significat q̄ritatib, sed t̄m̄ relatiua q̄ritatib. ḡm̄t̄atib d̄m̄t̄atib ē de rugo et infero, et n̄ rugo ad aliḡ infero e rugo etc. ad op̄itū u. n̄ rugo distat̄a localis, sed distat̄a affe, h̄m̄t̄atib. Secunda ḡm̄t̄atib. Qualit̄as n̄ suscipit magis d̄m̄t̄atib, n̄ n̄ unit̄ t̄p̄e ē alio magis t̄p̄e etc. Tertia ḡm̄t̄atib q̄ritatib ē aq̄litas et inq̄litas, et q̄t̄ m̄x̄e ḡm̄t̄atib, et inq̄litas ē nihil aliud q̄ ḡm̄t̄atib, et aq̄litas ḡm̄t̄atib, et si actu nulla sit aq̄litas uel inq̄litas. Hæc ex Artes uet̄is ius q̄ Fons. s̄t̄ in Instit. Fusig de q̄ritate in Physica disputat̄.

De
vita in phys.
li. 3.

Caput VII.

De ADALIQUID

Ita ḡm̄t̄atib d̄m̄t̄atib ens q̄ in hoc ḡm̄t̄atib ḡm̄t̄atib, q̄ us n̄ absolute d̄ sine respectu ē, sed respectu alius, ite et n̄ n̄ gl̄m̄t̄atib de hoc ente cogit̄, eo q̄ minimū duo q̄libet relatiua d̄m̄t̄atib, id us q̄ respectu ad aliud, et id ad q̄ respectu, seu ut explicat d̄m̄t̄atib ista relatiua q̄ritatib significati ē ad, et terminū quē dicit significati ē q̄d. Ananus

Prædicamenta

Artemius a. multa in hoc casu dicitur qd Gregorius dicitur capere istis
capitis de Qualitate, alii qd Qualitate casu de Quantitate facta
fuit metis relationis, id est servato ordine doctrinae sunt relatio
ante Qualitatem, sicut dicitur in 1. de Magisteria, ubi dicitur qd
idem docet, Gregorius dicitur de Qualitate, servato nae ordine qd
Qualitas est et fidelitatem relationis, ut postea videbitur.

Continet hoc casus 4. dicitur. In 1. dicitur qd dicitur adfert desinens relati
vorum sicut ab autoribus antiquis ante Aristotelem dicitur. In 2. dicitur
est relatio qd gradus secundum antiquos adfert. In 3. dicitur qd desinens
In 4. dicitur qd relatio, qd gradus in xda dicitur desinens, qd gradus, resultat
ex dicitur antiquorum dogmate.

Conclusio 1. Veteres ita definiunt relativum. Relativum est quicquid
id est qd est aliis et dicitur, aut qd non est ad alterum referens, id est, qd
omne explicans, ad aliud explicans, quicquid dicitur in casu grammatico sine
relatio explicans, nae qd varietate rerum variis poterit casibus. exp
ni.

Concl 1
Desinens veterum
sed in forma.

Conclusio 2. Sunt 4. gradus relativorum iuxta antiquos. 1. hinc
dicitur, ut viri et virum est correlativum, et in est viri, haec in dicitur
prietas magis dicitur non est omnis, nae est et filii, est correlativum, in dicitur.
2. dicitur magis et minus, nae unum magis est sicut qd alterum, et unum ma
gis est qd alterum 3. dicitur ad sustententia seu ad recipientia, id est, ex
plicari relatio ad ea quicquid in ad ista explicans, ut est filii
est, et filii est gattis filii, et haec est fieri in variis casibus. grammaticis.

Concl 2
Relativum
dicitur.
1.
2.
3.

Ne u. error dicitur in summo correlativum, docet Aristoteles in genera
non dicitur qd de aliqua nomine novum, ut omnis alia est alati alia, et non omnis
aliquis, qd non est omnis alia, multa in sit alia, et in non est alia, ite
de agut dicitur qd agut dicitur et non dicitur, qd dicitur agut qd non est dicitur, ut agut
dicitur dicitur dicitur qd dicitur dicitur. dicitur dicitur dicitur ad dicitur dicitur
dicitur dicitur dicitur qd dicitur dicitur. et Relativum est sicut in dicitur
dicitur dicitur dicitur et dicitur dicitur et dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
dicitur.

4.

Predicamenta

oib. mensura; nā scietia nō est et scibile est relatiua, et tñ nō est et nō nā scibile est gñ nāq scia, qā oibm scie Guggonibz ad eūd, sed scie scie est oibm scie, q. est gñ scia.

Conclio 3. *Definitio* relatiuorū manifestat Substā q. nō ua gōmāda ē ista. Relatiua est quora eōa ē ad aliqd se hēre. *Platō* ans; nā hēs Substāntiā ut cogit de. et Substā nō glōrā, et tñ illi cogit de fō antiporū, qā dnt seū explicat ad aliud. Consequētia *Platō*, qā gōmāda debet indō se differre, q. talis relatiuorū defō ē ad, scōda q. nō Substā nō cadat, sicut cadit antiporū defō.

Conclio 4. *Proprietates* uarorū relatiuorū hęc ē, q. unū uerū relatiuorū qd dicitur cognoscit, et alterū qd dicitur cognoscit, ut si cognoscit unū sē, et alterū, hęc q. proprietates nō uerit relatiuis sētm dici, hęc ē, q. tñ q. dici explicat, ut cogitō capite qd dicitur nōū cognoscit, qd dicitur cogitō.

Quaestio VII De Nāa Relationis.

Quaestio 1. *Quid* duplex sit relatio, seu in quōdo quāduplex sint relatiua q. hōis fōals relatiua est. Nā q. q. de q. rōdo quāduplex sit uel mōale spectari q. uel rōale, sicut V. & mago q. & multiplex genes formā, simplex genes mād, ut sicut Christy uariis modis gignit in una charta, q. tñ ē simplex genes formā, multiplex genes mād, ut sicatē figura ingignit in eamāna charta, et seruo de hęc q. q. de relatiuis fōals spectatis.

Relatō. Varias ē relatiōis diuisiones, ut uidere ē aq. *Arto*. hęc *Arto* *Met.* *Met.* *Canon.* hęc q. 1. *Fons.* in mōt. l. 7. c. 1. *Prat.* *Tol.* *Stob.* *Platō.* et alior. Generalitōne diuidit in rēle et ratiōis. Relatō ē q. una res referat ad alterā nemina cogitō et a q. rei ut q. ad filiū. Relatō rōis ē q. res nōq. a q. rei seu nemina cogitō, sed opōrtet q. referat ad aliud, ut Socrates q. ē oibm et q. Platō, et homo q. ē oibm et uersa. *Arto.* n. i. *Relatō* ē q. subicit et q. dicitur ad aliud.

Predicamenta

uicta, ita quoz relatio nra quozgetas, et # illatualas cau rōis. Hu
descrio relatiōis q̄ subliuidi goant, et fm nobis sermo erit de relatiōib
realib, esto multa ex hōicōis in relatiōē quoz rōis idēt.

Relatio realis alia ē gōndalis seu categorica, alia n̄ gōndalis
Pradicamēntalis relatio ē aīōis aliq̄ sōtm supadditū, et in eiq̄ esse
n̄ includitū, a quo sōtm dēciōnt, relatiō seu relatiōis, sicut ab albedi
ne albu. Non gōndalis relatiō ē quis alia relatiō q̄ n̄ ē aīōis
reale supadditū sōtm, sed ē i. uel rōis subtra relatiō ad dērmōiō
sōtm aīōis aliq̄ q̄ sit sōtm relatiōis, unde dīr relatiō subsistēs (ut
sit in dīuīōis gōnis, ubi occurrit nobis q̄ tales relatiōes, ut gāterū
tas q̄ dīr dēy gēneratō referōt ad filiū gēntē: filiū q̄ filij gēntē re
ferōt ad gātrē gēneratō: spūatio q̄ dīr dī filij spūatō referōt ad
spūatū s. gēntē ab utroq̄: pōssio q̄ spūatō s. gēntē referōt ad
gātrē dī filiū spūatō) q̄ mltos relatiōes cū n̄ dīstīguat, ab eo cuiq̄
dīr, itā ea res dīr dīci et in abstracto relatiōis. Et in gērali relatiō
q̄ in gōndalib, ab dīstīctiōnē relatiōis a relatiōe in hāerē n̄ t̄, uel
2. dī res in se aliq̄ n̄ relatiō ad dērmōiō, sed absolutā, a nobis
fm nōq̄ explicatib, nisi in ordine ad dērmōiō aliquē, et itā sit
aliq̄ relatiōē nō gōndalī modo, q̄ dīr sōtm dīci, ut ē caput ad ca
pitū, et sic relatiōē sōtm dīci exponit Comon. hūc q. 1. art. 2. dīy
q. 1. ad 1. Sōmōis. q. 1. met. q. 30. Antonij Andree. 7. met. q. 1. fiquā
dīr. hūc dīy. q. 1. Alī cā exponit Tol. hūc q. 1. Janol. 7. met. q. 1.
Caiat. de ente et essē cap. 7. nō, relatiōis sōtm dīci sit q̄ reale q̄
referōt ad aliq̄, et n̄ fm nō gōndalī n̄, merita n̄ hāq̄ ad dērmōiō
q̄ h̄ nā ē, sed hāq̄ ad aliq̄ gōis uel gōteriq̄, ut aīōis ad sōtm, q̄ oc
nā rei gōgōnōis ad quis aīōis. dīr lo. cū. dīr, relatiōis sōtm dīci ē
ea q̄ n̄ aīōis referōt ad dērmōiō existēte. dīr hāc sōtm, n̄ dīr, fm nō
nō uel gōndalī relatiōis sōtm dīci fore fm relatiōis rōis, cū h̄ q̄
fm relatiōis sōtm dīci n̄ dīr relatiōes reales gōntē. Tolati fm sōtm uel n̄,
berin gōntē @ dīr.

Relatiōis sōtm
dīci et fm nō
relatiōis.

Potto

Prædicamenta

Quædam relationes sicut dicuntur et prædicamentales, eo quod prædicantur gratias
 quibusdam, hæc est, in quibusdam quibusdam regionibus, et non sunt peculiariter unius quibusdam
 sicut categoria relatiua, quæ quidem de relatiua non prædicatur. Relatiua in his
 prædicamentis non est relatiua quæ relatiua suggeritur, sed serpens referuntur ad aliud
 aliud seu quædam ad aliud, et sic sunt in se absoluta entia et quædam
 ad uaria quibusdam quæ a nobis non subis illi quædam, nisi quædam illud aliud
 est illi quædam; ita nam est forma alius nam, et forma nam alius forma
 et omnia uaria alius sicut accubus, et omnia scia alius sicut scia, et omnia
 actio alius agens actio, et omnia uaria alius quædam uaria, et omnia quædam
 est alius sicut quædam circa quædam, et omnia long est alius loci long etc. sed hæc
 prædicamenta relatiua magis illi quædam, si categoria relatiua quædam inspicimus.

Quæsit. 2.
 An ad hoc
 prædicamentum
 prædicamentum
 prædicamentum

1. sicut
 2. sicut
 3. terminus
 Prædicamentum
 Relatiua est
 Prædicamentum
 Prædicamentum

Quæritur 2. An ad oino respectu ad relatiua prædicamenta. et si suggerimus tunc relatiua
 realia prædicamenta ut est ratio et sicut alios quosdam duas characteri, quædam
 Comin. q. 1. art. 1. et prædicatur ad quædam ex cuius entia, tria respectu ad relatiua
 dicuntur, quædam non est necesse sequi oia manere prædicamentum quædam relatiua ad
 1. sicut alius, quæ relatiua est eius accidentale, 2. fundamentum quædam quædam resultat sicut
 ad istud uaria, 3. terminus quædam respectu, et non eius essentia respectu, et sic prædicamentum
 quædam quædam est in desina relatiua quædam, sicut alius quædam terminatiue ad
 essentia relatiua et non nititur. Fundamentum quædam relatiua est quædam, tenetur
 et quædam, remota seruat sibi nam fundamentum, quædam de tunc fundati, quæ est
 quædam sine quædam fieret relatiua et si fundamentum remota ad. Cuius hæc
 exceptio quædam. sicut huius relatiua est homo. Fundamentum remota est quædam
 generatiua. Fundamentum quædam seu tunc fundati est ipsa quædam ductio seu generatiua, ter
 minus est sicut quædam. Itæ ergo relatiua sicut. Nam sicut sicut est quædam quædam
 fundamentum remota est quædam in quædam inherens ut albedo, fundamentum
 quædam seu tunc fundati est unitas sicut et quædam et alia albedine aliter quædam
 quædam, terminus est alius quædam alius. Nam si terminus non est realia distincti, sed in
 tunc ipsa quædam relatiua non erit realia, sed in tunc, nam non erit ad quædam est
 relatiua realia, quædam in quædam relatiua quædam quædam. Nec itæ erit realia relatiua si
 fundamentum non sunt realia, sed terminus non actu ex istis realia.

Prædicamentum
 Relatiua est
 Prædicamentum

Fundamenta remota quædam de uaria in se entia ex oib. quibusdam quædam teste
 luntac. quædam coiter ex arte s. mot. us. 19. tria recensentur, etc.
 p. Ananias

Prædicamenta

est interim quæ sit relatio idæ terminis, quæ esse et nãa relatio, quæ
 modo est illi absq; opposita et correlata sibi relatio ut si est illi
 sine opposito termino, quæ terminus terminat ut quæ absolutè et nãa rela-
 tio. Cuius hæc nãa fuso ordine stat quæ quædam quæ Atlas in lex. assignat
 ut relatio, ut et de finibus cognoscitur ut quæ, relatio et termi-
 nus, nãa terminus ingrediens cognoscitur esset relatio, et relatio quæ relatio
 finis est, et esto sit correlatio, alii saltim agnoscitur quæ illi cognoscitur
 ut terminus est quæ ut correlatio est. Quæ autem causa. relatio in
 suo esse de genere a termino, si quæ terminat ut sic esse nãa quæ relatio, re-
 latio quæ terminat, at si si consideret quæ quæ correlatio, est et nãa
 cui opposito correlato. Correlata nãa iuxta Aristotelem et alia, quæ quæ
 quæ nãa maior ratio in utro quæ resurgat relatio, quæ sicut ter-
 minus ut sic est prior nãa ea relatio quæ terminat, sic est considerat
 prior nãa ea relatio quæ quædat ut sic, sicut filii, quæ terminus quæ
 terminat, et nãa quæ quæ terminat, sic quæ quæ quæ quæ quæ quæ
 filio, et est nãa quæ quæ filio, si quæ quæ quæ quæ quæ quæ
 et nãa.

Quæstio 4. Quæritur 4. An sicut cætera quædam quæ quæ quæ quæ quæ quæ
 idem itatis vel et aliter, ita quæ
 et relatio, utraque duo quæ
 res, vel utraque quæ
 alia quæ quæ. Affirmat Scotus in 2. dist. 1. q. 4. et 5. et quæ quæ quæ quæ
 Re. Valeria Paul. suar. dicitur quæ
 4. et quæ
 obiectio. Quæritur quæ
 quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ
 quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ quæ
 nulla alia est nisi sicut ex ead. fundamento, et sic quæ quæ quæ quæ quæ quæ
 si a foret exist. species, nãa quæ
 sententia

Predicamenta.

1152

sententis, et giliare, utiq; auctor. An unum relatuū q; unū + tēp
fione respiciat plures terminos alibi docētā ē. Plura de rē
fines gēgine in illa tradi solēt modo loco, legat; quōd. Tot. Es.
in trinitatē etc.

Caput VIII.

DE QUALITATE

Hic 4. q̄as hoc caput, in 1. q̄a definit; q̄litas et eiq; species ad
finit; in 2. docet; qd sit q̄le in gēgato, in 3. q̄ proprietates q̄litas
adferunt; in 4. aliq; dubiū soluit.

Conclio. 1. Qualitas ē id q̄ qdā dicunt; quales. Ana defio,
ne nimis laxa sit, et nimis multa entia videat; meliudō, notatū ex
Arto q. met. cano. q̄litas q̄le auigi, 1. q̄ si forma pura substā, sine
accidēti nōa q̄lyria, sine dēbaghyria, et sic dīs cōa, diffin. nōa cōs
fōa substāles, et ipsa q̄q; aia totalis etc. De q̄litas eiq; auig ē, 2. auig
q̄s q̄ si forma accidentis, seu dēdicatō accidentis, ex q̄q; dōnta gēgāt;
dū modo sit ē essal eiq; de quo dō; 3. q̄ accidētis. a q̄. res q̄ q̄ia dōr
q̄les accidētis et intrinsecū, et se illit solēs sua defioal. Verū ad
clara excludētā oia alia q̄ ad hoc dōntm nō q̄fincēt, sic possēt dōr
fōiōi q̄litas ex mente suat. dō q̄r. met. sec. 1. nō q̄ et r. ē auis
absolutū mpa gēgāt, in existēs substā, in dicitū q̄ se gēgino ad ornātā
intrinsecū et q̄ficiendū substā, ut quoniam affectū vit in suo ēē vel
in dicitū agendi. Pūh q̄ negatō aliorū dōntm defioit, Qualitas ē
forma accidentis ita aficiōs solm ut inde nec denominat; extēnsū nec
relatū etc.

Con. 1
Arto refid
Qualitatis
Acceptiones.

Alia
defio
fatis

Alia defio
Qualitatis

Conclio. 2. Et q; species q̄litas 1. hēy et dīgōitio, 2. nōalis
sōtia et mōbia, 3. gēgabilis q̄litas et passio, 4. forma et figura, et
nō ē illōdū ēē species infimas nec stricte loquēdo q̄ q̄ie dicitū gēgēny
sed p̄mō certas classes et ordines, in q̄. hōta q̄litas multo ordi;
nat; colligū a. hōta 4. species s̄t hōta nō. Qualitas vel ē in sola
essētia

Con. 2
Species dō
fatis
et q.

Prædicamenta

sueffere Subire seu extrema; uel e infima subtra, si gria e for
ma et figura. Si gesterig hie e uel sensibilis uel n, si gprima, e
gabilis qlitas et gassio, si r. hie uel naa habet, uel aggric
gria si gria e naalis gria, et ingria; si gesterig, e hty et dis
gositio. Paulo alr colligit alii auctores gassin.

1^a Species
Hty, Dispositio

Defio Hty.

Defio
Dispositio

De hta illgt. hie Qualitas n qd dca gprima facultate opandi
sed eant facultas, ac de se dilter mobilis, tales st oes hty
illgt et uoltris etc. Definimus htm q. 1. Plogomenoru ex Soar.
De qz ex Fons. s. mot. cap. 14. q. 2. sec. usq. definiti, est qlitas
insensibilis ex naa sua seu de se stabilis in scto ij goria naale
uel simplr efficaces uel certe exaditiores reddunt, at certus
qsdã opas. Dispositio ex Soar. lo. ci. no. 15. e acty euaditig
gria aite gese facile mobilis de scto, siue emchordy hty, si
ue hty facultat mobilis, ut gpinio, undeciqz hae facultas mobi
litas oriatz. De utrobqz de se, ga q uous fieri st ut ex li,
pera uolte hois aut ex alia causa eibz gdatz hty q dispositio
Mur. aliquatulu laxig, gubal ocl ea qlitate dispositio dicit, qe
ggaratio gregria ad forma subtrale etc. de qb. dispositioib. in
Physica agit. ex his colliges htm et dispositiois sage ad diuarse
speciei, sage. a. n se diuarse, sed diforte 4m sedm magis et mi
na.

2^a Species
Substantialis gria
Substantialis gria

De naale gria illgt qlitas q e gprimu gionu ageti creato cor
naale q se ad opacod ordinatu, ut st gria aia VG, gria uideti
etc. de qb. in lib. de aia, naalis ingria n e careria gria, sed g
gria minuta seu imbecillis, ut gria uideti in sene, itaqz sage n
difortit specie gria et ingria ut docet Soar. Fons. Com. Dub.

3ª Species
Substantialis gria

De gabilis qlitate et gassionã illgt qlitas seu ggrabilis, ut
color a visu, sagor a gustu, cu hoc discrimine, ut si q sit gsta et
dca gmanes, aut etsi flues, debeat, In scto, dicitz gabilis qlitas
ut giller

ut gallor ex agitudine, fulgor in auro, sonus in campana, stridor in cardine laeso aut roda laesa etc. si autem sit cito transiens, quod ex modo sex alteratione qualitate subito oritur, et solum ordinarie nullo, tunc autem gaudium, ut rubor ex verecundia, gellor ex metu, itaque esset si differret haec materia.

Forma et figura resultat ex denominatione qualitatis, et in casu Qualitatis est in se, haec alia et alia figura, ut patet in molli cera. Figura est quod quicquid est in figura Qualitatis in univocis, ut triangulus, quadrangulus, etc. conus, cubus et quoscumque de forma est denominatio Qualitatis in univocis, sicut est gossulatus in univocis, sic homo et leo habet alia exteriori forma, et in univocis materia ex varietate organisationis ab anima oritur. Notandum ex Frons. et Socr. quod solum solum in suo tax. quod his specie, cum genere exple in sedm vulgi agitur si in rei veritate.

4. Species
Forma, Figur
ra.

38

Conclusio. 3. Qualia sunt quae denominantur a qualitatibus, dicitur, vel quilibet, vel ab eis, ut albus ab albedine, gurgul ab inanimata qualitate, quae in abstracto caret nomine, ideo dicitur quodlibet ab eis, ut si in denominatione ordinario, et solum in abstracto.

Con. 3.

Conclusio. 4. Gradus qualitatis sunt in se, haec in se sunt, ut calor, frigus, haec in se omnes qualitates habent, et suscipiunt magis et minus, et solum in abstracto, quod in abstracto, ideo in dictione unum calorem et magis calorem, bene in unum calidum magis calidum quam alterum. Coni. hic dicitur, quod in abstracto suscipiunt magis et minus physice, hoc est verum inveni et remitti a se rei in in logica, hoc est, in dextro, minus esse magis et minus in abstracto. Nec haec gradus querunt omnibus qualitatibus, et a qualitate solum simile esse dici et diste, id est, quod est esse fundandum relationis solum.

Con. 4
Qualitatis, 3
gradus.

3.

Conclusio. 5. Quaedam qualitates sunt relationes secundum dici in, ut solum et aliquid, quae versantur circa aliquid obiectum ad quod habent aliquem ordinem, quando

Con. 5.

Prædicamenta.

quæ a nobis explicantur, interim in manus eorum ipsorum ex sua assensu
quo fortes nulli soluta dubitat, quæ quædam ex parte in utroque Edmundo præ
suisset.

Caput IX.

DE VI. VLTIMIS
PRÆDICAMENTIS.

De actione et passione dicitur fortis, quæ suscipiantur in re, unde magis et
minus. Reliqua Edmundo in explicis ostendit, unde Gilbertus Porretanus de istis
tractatū scripsit quæ inscribitur librum VI. priorum, quæ et Aristoteli quædam
in scholis in re exponit. **Quæstio. VIII**

Qualia entia sint sex posterio,
res categoriæ.

Dubium est inter duo, utrum sint in denominatione extrinsece præ
ter a rebus. quæ in se solo non est sed in circa se solo, an u. sint res seu
accidentia quædam igitur solo intrinsece, et illi vero inherantia, sed ad hoc ut
orientis vel explicentur gestulent aliquid extrinsecum, ut si in quæ solo de
uestitur, sit in denominatione extrinseca a ueste, vel a in aliquo accidenti,
ac reali, ex adiacentia uestis in solo resultant.

Et si dicatur de in denominatione extrinsecas, quædam in de quædam, aliquid
de ost. sentiantur.

Com. i.
Definitio 6. pos.
teriora sunt
dynametru

Conclusio. i. Postrema sex categoriæ sunt entia realia positivè et
absoluta, et solo intrinseca, prima et 2. quæ præstantur ex distinctione de quædam;
in cor, ubi exclusione a quædam; entia reus et negationes, 3. quæ, ut, quæ sunt
absoluta præstantur ex Aristotele, quæ utique, si sunt respectiva seu relativi, positivè,
sed in quædam relativi, at non positivè; et nil refert ea ex variis respectu
ad quædam extrinseca explicati, quæ non in quædam, quæ est relativa secundum Aristoteli
Quarta quæ præstantur, si hæc accidentia non sunt intrinseca solo, hæc non distinguuntur
reus, ab aliis quædam, ut patet inductione, nam hoc, et longè positivè ad Aristoteli
in quædam Quantitatis, et uestis est Substantia etc. At secundum Aristoteli distinctio,
quædam

Indicamenta

quod ab aliis modis, q. et aliquid intrinsecum, et non extrinsecum, quod
est illud extrinsecum, q. aduersum cognoscitur, et sic concludit in sylis
modis. *Met. in Corin. Fors. Sicut.*

*Conr.
St. Corin. 13.
Lala*

quod sit modus

*Defin. Modus
Actionis*

*Defin. Modus
Passionis*

*Defin. Modus
Viti.*

*Defin. Modus
Situs seu Positi.*

*Defin. Modus
Durati.*

*Defin. Modus
Habere*

Conclio 2. Haec modus est entia modalia, seu modi reales,
ac quide non ita absoluta sicut Substantia, aut Quantitas, aut Qualitas.
Ita quod per se suggestio prima quae dicitur est, et patet ex
descriptione modorum, modus si quod nihil aliud est, q. res q. non sufficit
et se constituere aliquid entitati separatae, sed intrinseca et essentia constituit
actu afficere entitate aliquid sine q. a nullo in quod ut seipsum q. nec de
est et seorsim collocare a seipso. Differt in modus ab eo cuius est adeo,
ut habeat quodam desinere, et existit in q. sicut destruere non de
struere. Tales modus dari potest. *Met. de 7. sec. no. 17. et. 18. in.*
dubio patet hanc modus non esse alia res q. modales, aut substantia
unquam separatim existit. Actio est modus, quo res q. producit, deget et
a causa efficit, ut calor in aqua deget ab igne producente, seu quod
legedera calor ab igne dicitur produci, a q. ignis extrinsece deoriatur, q.
ut quod sit aliquid a se deget. Passio est modus quo res, q. producit, deget
a reigere, ut idem calor in aqua reigere in tabula, seu quod deget
caloris a reigere tabula, a qua tabula de gubies. Vbi est modus quom
sit res quod in loco, unde solum deonomat ubi, et alio nomine no,
calor est ubi, et ubi addito, ubi intrinseca, ad distinctionem ubi ex
trinseci, id est, ignis loci. Situs seu positio est modus quem sit res locata
inueni ex libera vel contra flexura aut rectitudine, q. inter quod
aliquo ordine sit in loco. Quando est modus quem sit res ex coexist
entia cum certo re. Aliq. dicitur esse igitur Duratione rei sine sit in
tanta sine extensa. Habere est modus quem sit res ex adiacentia res
suis et non est ipsa uestis adiacens, sed noua eius ex adiacentia hanc in
hoc actu, ut docet *Met. hui. et Sedeg. 2. inu habent austa. Tol. Fors. S.*
et. Corin. negates hanc modus, sicut et ubi intrinsecum negat Forsica.

q. a

Pradicamenta.

q̄ a. q̄spiter et ad mēta solis, n̄ sana apparet, q̄ hae q̄m̄ta h̄q̄
entia realia intrinseca gerunt, ut vidimus.

officio.
R̄.

Quæres an ois modus realis sit in q̄m̄to aliquo. R̄dēt h̄c is qui
sōto h̄q̄ entia q̄leto aduenit, ut s̄ h̄. 6. Et q̄d̄ alie in aliis q̄m̄tis
ceteri q̄ h̄c ad q̄letoentē entis faciūt, ut m̄ty, renuants ad illud
q̄m̄ta cui adherēt. modus n̄ ē modus q̄ res, V̄C, calor ē in successione
seu fluxu et n̄ in cōfecto seu q̄leto.

Capit. XXI

XII XIII XIV

De Oppositis, modis prioris, modis simul, spe,
ciebus motus, et modis habere #

Cap. 10 Facit Arles in q̄m̄tis sepe mētoentē priorē, dōcēt it̄ qd̄ sint it̄
cap. 10 et ead̄ occasione usim de oppositis de q̄ vidēt̄ s̄ms. Libr.
Inst. cap. 17 et lib. 3. cap. 6. et lib. 7. cap. 32, 33, 34 et lib. 8. cap. 12
ac 30, et lib. 9. cap. 20, 29, in q̄. locus h̄c de oppositis simpliciter h̄c
ē t̄m̄ et m̄toentē h̄m̄toentē q̄ oppositorū h̄c ē ant̄ioentē cap̄.

Cap. 11.

It̄ q̄ non q̄m̄ta altero q̄m̄tis ē, ut sub̄a q̄m̄tis auct̄ib. etc. It̄
aut̄ s̄ s̄ in q̄m̄to q̄m̄to, ut correlatiua, q̄ s̄ cognoscit̄, et spe,
cies in sim̄, q̄ s̄ diuidit̄ q̄m̄tis, dōcēt h̄c Arles cap. 11. quod modis
aliquid sit q̄m̄tis, ut 1. h̄c, ut solus Luna et Christo, 2. ex q̄m̄tis q̄m̄tis
q̄m̄tis h̄c q̄m̄tis s̄ s̄, unig in existētia in se, ex altero, et n̄ contra
ut h̄c s̄ q̄ et duo, homo ē, q̄ et aial, 3. ordine ut q̄m̄tis q̄m̄tis
q̄leto, q̄m̄tis q̄m̄tis, q̄m̄tis q̄m̄tis, 4. dignitate aut m̄toentē
ut auct̄ q̄leto, rex seruo, unig bonis seruis altero; s̄ n̄a seu causatis,
re, esto h̄c sint h̄c s̄ aut̄ et alterut̄q̄ existētia ex altero et
in se, ut sol q̄m̄tis ē lumina, et usim ois cause suo effectū

Cap. 12

It̄m cap. 12. dōcēt quod modis aliquid sint s̄ s̄, 1. h̄c, q̄ s̄ cō m̄toentē
2. conuersione seu non, q̄ quoad existētia q̄m̄tis q̄m̄tis, nec in
altero

Predicamenta

alteri alteri e causa, ut duo correlativa sunt scilicet q correlativa snt, na maale qut res snt, et alteru altero ea q; i: dicitio, ut species inferiores oas dividetes gang snt s; q; una n; q; ut q; altera dividit vel ptticipat gang quod est q; ider se pparata habent aliq; pmitate.

Capite 13. docet sex ee modum species, in generaco cu Substantia pducis, corruptione cu eat corruptio, accretione seu aug, metao cu q; itas accretio, decretionu cu deq; itas, alteratione cu q; itas accretio, et modu locale cu nonq; loci et nonu ubi accretio. Modu in coi oppositio, tm q; es, modu a: in specie tm q; es tm aliq; modu. Hec ideo adfert, q; cu q; dicitio. entib. modu aliq; cognatione snt, q; sntm cu actione.

Capite 14. varios modos findi adfert, q; sepe in tractatu q; dicitio. hoc verba habere occurrunt, 1. e it q; snt vel dicitio, q; snt affectu ee, sic dicimur scia, vidia de. hre, 2. magni, vidia hre, 3. aliq; circumscriptu hre, ut vestu, unde q; dicitio habere ois, 4. hre q; te, ut monu, q; te de. 5. aliq; q; tentu hre, ut vas aqua, 6. possidere ut hre agru, 7. uxorem hre q; al multa alia relativa accommodari snt, ut gatre filia hre.

De Oppositis hac fore q; q; snt, 1. Quid sit oppositio resu in coi. Pylch, ex Boet. se definitio, e st relatio inter dus extrema simpli, cu q; n; cat re snt, snt, et scdm eat q; te, ac respectu eisdem, ee n; q; te. et recte dr relatio, na sntes 10 met. collocat oppositio, et sub diversitate q; sane e relatio, aliq; realis, aliq; roris.

2. An q; dicitio q; oppositoru species det, quoz alia. Pylch, ex Sco. Quastio. hic, nulla alia dari oppo dicta, hoc e, in q; unu uni certa ac dedit, minata sntne oppositio. Dicit q; alia oppositio n; q; unu multis oppo

Cap. 13
Species modu
VI
Generatio
Corruptio
Accretio
Decretio
Alteratio
Modu localis.

Cap. 14
Sedi findi.
1.
2.
3.
4. 5.
6. 7.

Quasi. 1.
Quid sit oppositio
in coi.
Pylch.

Quastio. 2.
Pylch.

Prædicamenta

genit, sine certa fide, cuius membra dnt hinc disparata, sic
lignū oggenit, auro, capidi, hōi.

Quasi. 3.

Re.

3. Quæ oggenitio sit oīd mixta. Redit, ex coi pntia id est
hū qd sū oggenitā nūq stat est, ut homo et n̄ homo: ista et
relatiua ont aliqū eē st, ut in tepido in gradū us remisso, aut
respectu diuersorū ut gater et fibig in uno hōe respectu diuer,
sotū terminotū, tū qd n̄ hnt mediū sicut hnt gūatiua ogge
sita nā nihil dāt, qd n̄ sit homo, v̄ G, uel n̄ homo, dāt, im aliqd
q̄ nec sit cecū nec uidēs. Tū deniqz qd idictio ē causa ut
cedera sint oggenitā teste Durado, q̄re n. relatiua oggenitā ter
minō, nisi qd gēculari rōe ē n̄ terminō. fctqz hęc in catē
gorias Aris ad laud Dei et uirginis matris Dei dicta
sufficiant. 21.

Aboluung prædicamē
ta. 17. Martii anno
1617

tractatus